

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД

ЗА ДЕЙНОСТТА НА АПЕЛАТИВЕН СПЕЦИАЛИЗИРАН НАКАЗАТЕЛЕН СЪД за 2018 г.

Настоящият отчетен доклад обхваща дейността на Апелативния специализиран наказателен съд за изминалата 2018 г.

I. КАДРОВО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА РАБОТАТА

Щатната численост на магистратите в Апелативен специализиран наказателен съд към 01.01.2018 г. е била 12 щатни бройки, от които са заети 12 по утвърдения щат. На 04.06.2018 г. съдия Георги Ушев встъпи в длъжност председател на Апелативен специализиран наказателен съд. С решение на Пленума на висш съдебен съвет щатната численост беше увеличена с една щатна бройка за съдия, на която встъпи в длъжност съдия Росенова - изпълняваща длъжността председател на съда до 04.06.2018 г. През месец октомври 2018 г., след подадена молба, беше освободен заместник председателя на съда, поради което щатната численост беше увеличена с още една бройка за съдия.

На 05.10.2018 г. съдия Петя Колева встъпи като член на Комисията по атестирането и конкурсите към Съдийската колегия на Висш съдебен съвет.

Считано от 22.11.2018 г. до завръщане на титуляра – съдия Колева, със заповед на Председателя на АСНС в съда беше командирована Даниела Костова – съдия в Специализиран наказателен съд.

В края на месец ноември 2018 г., след решение на Съдийска колегия на Висш съдебен съвет съдия Веселина Вълева встъпи в длъжност „заместник на административния ръководител – заместник председател“ на Апелативен специализиран наказателен съд.

Щатната численост на съдиите в АСНС към 31.12.2018 г. е 14 щатни бройки, като беше направено запитване от Комисията по атестирането и конкурсите за становището ми за съкращаване на една щатна бройка. Изпратих становище до Съдийска колегия на Висш съдебен съвет, в което изказах несъгласие с предложението на Комисията по атестирането и конкурсите за съкращаване на свободната щатната бройка за съдия, което

беше мотивирано с увеличени брой дела, постъпили през годината в АСНС, високото натоварване на съдиите според СИНС и сложността и обема на делата, които разглеждаме.

Към края на 2018 г. в АСНС има пет въззивни състава, четири от които са пълни и един, членовете на който се избират на случаен принцип, чрез централизирана система за случайно разпределение, по всяко конкретно дело.

Наказателните частни дела по чл. 64 НПК и чл. 65 НПК се разглеждат в открити заседания вторник и четвъртък от 10:00 ч., а въззивните наказателни общ характер дела – понеделник, сряда и петък, по предварително утвърден график за календарната година.

Структурата на администрацията е в съответствие с приетия от Висшият съдебен съвет Правилник за администрацията в съдилищата.

Числеността на администрацията към 01.01.2018 г. е 18 души. Заети щатни бройки за съдебни служители към 01.01.2018 г. – 17 и една свободна щатна бройка, поради напускане на служителя на длъжност „системен администратор“. През 2018 г. след проведен конкурс беше заета щатната бройка за системен администратор.

Още в края на 2017 г. и в течение на цялата 2018 г. многократно Съдийска колегия на Висш съдебен съвет е сезирана с искане за увеличаване на щатната численост на съда с две щатни бройки – за съдебен секретар и за съдебен деловодител, но искането беше уважено след края на отчетния период.

Към 31.12.2018 г. числеността на администрацията в съда е 18 души, като заетите щатни бройки са 18. Съотношението на съдебни служители към съдии в Апелативен специализиран наказателен съд към 01.01.2018 г. е 1 : 1,5, към 31.12.2018 г. е 1 : 1,29.

Утвърдената действаща структура на администрацията на съда обхваща:

Обща администрация, състояща се от съдебен администратор, главен счетоводител, касиер-домакин, шофьор, системен администратор, връзки с обществеността и хигиенист – общо 7 служители.

Специализираната администрация е разпределена в службите:

„Регистратура“ – 1 съдебен деловодител, „Регистратура за класифицирана информация“ – 1 съдебен деловодител, „Служител по сигурността на информацията“, „Деловодство“ – 4 съдебни деловодители, единият от които завеждащ служба, „Съдебни секретари“ – 3 съдебни секретари – общо 11 служители.

Работата на общата администрация в своята цялост беше насочена към подпомагане дейността на административното ръководство и работата

на съдиите. Със заповеди е възложено изпълнението на отделни допълнителни дейности на всички служители от общата администрация за обезпечаване работата на съда. При осъществяване на финансовата и счетоводната дейност на съда, освен основните нормативни актове, се спазват стриктно указанията на ВСС, създадените вътрешни правила на съда за постигане на законосъобразното и целесъобразно разходване на бюджетните средства, в рамките на утвърдената за 2018 г. бюджетна сметка. По отношение на практики по управление на човешките ресурси, в АСНС се спазват законовите и подзаконовите актове – Кодекса на труда, Закона за съдебната власт, Правилника за администрацията в съдилищата и др.

През отчетния период служба „Връзки с обществеността“, на 16 май 2018 г. в изпълнение на Комуникационната стратегия на съдебната власт 2014 – 2020 г. организира провеждане ден на отворените врати в АСНС. Участие взеха студенти от I-ви, II-ри и III-ти курс на обучение по специалност „Право“ на СУ „Св. Климент Охридски“.

Дейността на специализираната администрация, организирана в отделни служби, е изцяло насочена към подпомагане и осигуряване осъществяването на основната дейност на съда - правораздаването. Дейността на съдебните деловодители е организирана съобразно спецификата на работа в Апелативен специализиран наказателен съд, като със заповед е определен конкретен деловодител за всеки съдебен състав.

Предвид големият брой съдебни заседания през годината – общо 626, натовареността на съдебните секретарите, които по щат са само 3, е изключително висока, поради което същите не са разпределени към конкретен съдебен състав, а за участията им в съдебни заседания се изготвят ежедневни графици, съобразени с проведените заседания в предходните дни и обема на съдебните протоколи, които следва да бъдат изготвени.

През 2018 г. е продължено извършването на регулярни проверки в деловодството на съда - ежеседмично за водене на деловодството, съгласно изискванията на Правилника за администрация в съдилищата и ежемесечно за обмена на данни между информационната система на съда и Единната информационна система за противодействие на престъпността (ЕИСПП).

В изпълнение на разпоредбите на Правилника за администрация в съдилищата бяха проведени годишни инвентаризации за наличността на делата в служба “Деловодство”, проверка на регистратурата за

класифицирана информация и проверка за наличността на веществените доказателства.

За поредна година отчитаме положителни резултати от въведената организационно - информационна практика за навременно уведомяване и записване на магистратите и съдебните служители в рамките на семинари и обучения, организирани и провеждани от български и чуждестранни организации.

Магистратите от АСНС последователно повишават професионалната и личната си компетенции. През 2018 г. те са взели активно участие в разработените обучителни програми, обученията и семинарите по проекти на ОПАК и Европейската мрежа за съдебно обучение (EMCO), организирани и провеждани от Националния институт на правосъдието, Френската школа на магистратите, Върховния касационен съд на Република България, фондация Ханс Зайдел и Фондация РискМонитор – неправителствен институт за публични политики. Магистратите са задълбочили познанията си в сферата на наказателното и европейското право и правата на човека, съдебната практика на ЕСПЧ в ежедневната практика на националните съдилища в наказателното производство, международното правно сътрудничество по наказателни дела, езиковото обучение в областта на съдебното сътрудничество, тероризъм и основни права - борбата с агресивната радикализация и защитата на основните свободи и противодействие на нарастващите заплахи от международен тероризъм.

II. ПРАВОРАЗДАВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ

Към 31.12.2017 г. от предходната година са останали нерешени 26 въззивни наказателни общ характер дела и 10 въззивни частни наказателни дела.

За периода от 01.01.2018 г. до 31.12.2018 г. са постъпили общо 636 дела, от които 69 въззивни общ характер дела /при 31 дела за 2017 г. и 32 за 2016 г./, 567 въззивни частни дела / при 384 дела за 2017 г. и 338 дела за 2016 г./ и са проведени 626 съдебни заседания /за при 390 заседания за 2017 г. и 367 заседания за 2016 г./.

При анализ на тези показатели следва да се отчете повишаване на общия брой постъпили дела в АСНС с 34,75% спрямо 2017 г. /и 41,67 % спрямо 2016 г./ При делата по видове, увеличението е съответно:

- постъпили ВНОХД - с 55 % спрямо 2017 г. /и 53,62 % спрямо 2016г./

- постъпили ВНЧД - с 32,28 % спрямо 2017 г. /и 40,39 % спрямо 2016г./

Следва да се отчете, че процентното увеличение на проведени съдебни заседания през 2018 г. спрямо този показател за 2017 г. е 37,7%, спрямо проведените заседания през 2016 г. е 41,37 %.

При обобщаване на данните за участие на всеки от съдиите от Апелативен специализиран наказателен съд в съдебно заседание, включително като член на съдебен състав, общият брой часове, през които са заседавали всички съдии е 2101 часа.

През отчетната 2018 г. са разгледани общо 672 дела, от които 95 въззивни общ характер дела /при 52 дела за 2017 г. и 47 за 2016 г./, 577 въззивни частни дела / при 393 дела за 2017 г. и 345 дела за 2016 г./

Разглежданите в Апелативен специализиран наказателен съд дела са с голям обем, отличават се със своята фактическа и правна сложност, с множество подсъдими и свидетели, голям брой вещи лица и множество повдигнати обвинения.

По 65,26% /62 дела/ от въззивните наказателни общ характер дела разгледани през 2018 г. в АСНС е проведено въззивно съдебно следствие. Общият брой на разпитаните по тези дела свидетели е 309 души.

Досъдебните производства по 74 от постъпилите дела са с над 50 тома, 16 от тях са с повече от 100 тома, а 3 с над 200 тома материали.

Общия брой томове по всички разгледани от съда дела през 2018 г. е 15 512, т. е. средно един съдия е прочел 1108 тома през годината.

Общият брой на подсъдимите/обвиняемите лица по делата, разгледани от АСНС през 2018 г. е 1 341 души.

На подсъдимите по разглежданите от АСНС въззивни наказателни общ характер дела са повдигнати обвинения за 621 престъпления.

През изминалата година се увеличи и броят на постъпилите в Апелативен специализиран наказателен съд искания за издаване на разрешение за използване на специално разузнавателно средство по Закона за специалните разузнавателни средства и чл.172 и следващите от Наказателно процесуалния кодекс. По постъпилите 42 искания по ЗСРС през 2018 г. са дадени 32 разрешения за използване на специални разузнавателни средства и са постановени 10 отказа.

За сравнение през 2017 г. са постъпили само 6 искания по ЗСРС, по които са дадени 4 разрешения и са постановени 2 отказа.

Към момента на изготвяне на настоящия доклад на електронната страница на Висш съдебен съвет в раздел „Съдебна статистика“ няма публикувани обобщени статистически таблици за цялата 2018 г., което пречи за изготвянето на сравнителен анализ на статистическите данни, но съгласно публикуваната справка за постъпилите и разгледани наказателни дела в апелативните съдилища за първото полугодие на 2018 г., АСНС се нарежда на трето място по брой постъпили наказателни дела след Апелативен съд – гр. София и Апелативен съд – гр. Пловдив. Аналогично и по брой дела за разглеждане Апелативен специализиран наказателен съд се нарежда на трето място след АС-София и АС-Пловдив. В тази връзка следва да бъде отчетена и запазващата се тенденция за изключително нисък процент на дела, останали висящи в АСНС, в края на отчетните периоди - приблизително 10 % от делата. За сравнение - между 14 % и 24 % от делата за разглеждане в останалите апелативни съдилища през 2018 г. са останали нерешени от предходни години.

Наред с това при преглед на статистическите данни за периода 01.01.2018 г. - 30.06.2018 г. следва да бъде отчетено, че между 13 % и 21 % от постъпилите в другите апелативни съдилища дела, са наказателни дела за възобновяване, каквито АСНС не разглежда.

Прави впечатление запазващият се относително голям брой на частните производства образувани пред АСНС по въззивни частни жалби и частни протести срещу мерки за неотклонение в досъдебното производство, което се дължи на повечето обвиняеми лица по едно досъдебно производство от обичайните такива по делата разглеждани в други съдилища, а сроковете за произнасяне на въззивната инстанция по тези дела са изключително кратки.

През отчетния период 20 съдебни акта, постановени от АСНС по въззивни наказателни общ характер са преминали касационна проверка. От тях 7 съдебни акта са потвърдени, 8 са отменени изцяло или частично с връщане за ново разглеждане на въззивната инстанция, 1 е отменен в осъдителната част за едно от разследваните престъпления, като е постановен оправдателен диспозитив в тази част и останалите 4 са изменени. Обобщени в процентно изражение, резултатите от касационния контрол са: 35% потвърдени актове, 40% отменени и върнати за ново разглеждане, 5 % отменени в осъдителната част с оправдаване на подсъдим и 20% изменени.

Данните по тези показатели през предходните отчетни периоди са

съответно:

- за периода 01.01.2017 г. – 31.12.2017 г. върнати след касационна проверка са 21 дела, от които: 18 съдебни акта са потвърдени /85,71% от проверените актове/, 2 са отменени частично с връщане за ново разглеждане на въззивната инстанция /9,53% от проверените актове/ и 1 е изменен /4,76% от проверените актове/;

- за периода 01.01.2016 г. – 31.12.2016 г. върнати след касационна проверка са 18 дела, от които: 10 съдебни акта са потвърдени /55,56% от проверените актове/, 4 са отменени изцяло или частично с връщане за ново разглеждане на въззивната инстанция /22,22% от проверените актове/ и 4 са изменени /22,22% от проверените актове/.

Анализът на резултатите от инстанционния контрол показва, че няма устойчива тенденция по отношение на причините за изменение на съдебните актове на АСНС. ВКС е упражнил правомощията си по чл. 354, ал. 2 от НПК на различни основания:

- решение по ВНОХД № 304/2016 г., с което е разрешен въпросът за наказателната отговорност на десет лица с общо 15 обвинения, е изменено в частта относно трима подсъдими, като за един от тях, отмереното наказание е намалено с една година лишаване от свобода /от четири години и шест месеца лишаване от свобода на три години и шест месеца/, а за другите двама, престъплението за което са признати за виновни е преквалифицирано от по – тежко наказуемия състав по чл. 354а, ал. 2, изр. 1, пр. 1 в лекия по чл. 354а, ал. 1, изр. 1, пр. 4 от НК и наказанията им са редуцирани от шест, респ. четири години лишаване от свобода и глоба в размер на 10 000 лева на три години лишаване от свобода и глоба в размер на 6 000 лева. В останалата част решението на АСНС е потвърдено;

- решение по ВНОХД № 267/2017 г., с което е разрешен въпросът за наказателната отговорност на 4 лица, всяко с обвинение за извършени две престъпления, е изменено относно определения режим и място на изтърпяване на наказанието лишаване от свобода, наложено на единия от подсъдимите и в частта за разноските;

- решение по ВНОХД № 154/2017 г., с предмет две престъпления, извършени в условията на обикновено и необходимо съучастие на три лица, е изменено само в частта на изтърпяване на наложеното наказание лишаване от свобода, като вместо постановеното от въззивния съд ефективно изпълнение е приложен институтът на чл. 66, ал. 1 от НК;

- присъда по ВНОХД № 23/2018 г., с която е разрешен въпросът за наказателната отговорност на две лица с обвинения за извършени в

условията на обикновено и необходимо съучастие две престъпления, е изменена, чрез отмяната ѝ в частта относно приложението на чл. 24 от НК.

Статистическите данни сочат чувствително увеличение на отменените актове. За отчетната година те са 45 %. Прегледът на решенията на ВКС показва, че рядко въззивните актове се отменят, поради нарушение на материалния закон. Този порок е констатиран в две решения на АСНС. Преобладаващото основание за отмяна на съдебните актове е предвиденото в чл.354, ал.3, т.2 от НПК – допуснати съществени нарушения на процесуалните правила. Допуснатите нарушения се състоят в неизпълнение на задълженията по чл.13, чл.14, чл.107, ал.5 и чл. 339, ал.2 от НПК свързани с оценката и анализа на доказателствените източници, неяснота, непълнота и противоречие при изготвяне на мотивите, приравнено на липса на мотиви. Между разискваната категория актове има такива, които са отменени със спорна обосновка.

Така решението по ВНОХД № 290/2017г., с което въззивният съд се е произнесъл по отношение обвиненията за извършени по две престъпления от шест подсъдими, е отменено в атакуваната по касационен ред осъдителна част за трима подсъдими с мотив, че не са прочетени обясненията на единия от тях, дадени на досъдебното производство. Няма съмнение, че обясненията на предаденото на съд лице са доказателствено средство, което следва да бъде включено в доказателствената съвкупност и обстойно анализирано. В конкретната хипотеза, макар и неприобщени по надлежния процесуален ред, лансираната с тях защитна версия е била обсъдена във второинстанционното решение и е била отхвърлена. В този смисъл е особеното мнение на съдията – докладчик по н.д. №744/2018г. на ВКС, в което е изяснено, че пропускът да се прочетат обясненията на един от подсъдимите е процесуално нарушение, но в случая не е съществено и не е довело до ограничаване правото на защита.

ВНОХД № 142/2017г. и ВНОХД № 160/2017г., отличаващи се с фактическа и правна сложност са върнати за ново разглеждане от стадия на съдебното заседание, като върховната инстанция е поставила изключително високи изисквания в доказателствен план. Прието е неизпълнение на задължението за разкриване на обективната истина и за събиране на всички възможни доказателства, като е съзряна необходимост от назначаване на още експертизи, които едва ли ще променят установената до момента фактическа обстановка. Отделно е дадено указание за разпит на технически помощник. Допустимостта на подобно следствено действие е отречено в постоянната съдебна практика на ВКС -

Решение №297/24.09.2014г. по н.д. №974/2014г. III н.о., Решение №303/13.12.2017г. по н.д. №828/2017г. II н.о., Решение №179/17.07.2009г. по н.д. №156/2009г. II н.о. Връщането на делата по такива причини според нас е неоправдано и води до необосновано забавяне на разрешаване на въпроса за наказателната отговорност на обвинените лица.

От създаването на АСНС до 31.12.2018 г., за първи път се констатира преобладаващ брой отменени съдебни актове. За преодоляването на този проблем е създадена организация за уведомяване на всички съдии от АСНС за постановените от ВКС решения, а не само на съдиите от състава постановил обжалваното решение. Организиран е и семинар, в който е включена и тема – „Допускани слабости в работата по делата на АСНС“, който ще се проведе през месец май 2019г. и на който са поканени за лектори съдии от ВКС.

През 2018 г. съдиите от АСНС са свършили 89 % /595 бр./ от възложените им дела. Налице е сравнително устойчива тенденция за запазване на големия брой свършени дела. Процента свършени дела, спрямо общо разгледаните през годините е за 2017 г. – 92% /409 бр./, 2016 г. – 95 % /365 бр./.

Останали несвършени към края на периода - 31.12.2018 г. са едва 11 % от общо разгледаните в съда дела или 77 дела.

Средната натовареност на един съдия от АСНС за 2018 г. спрямо делата за разглеждане на месец е 4,00, а спрямо свършените дела – 3,54, а действителната месечна натовареност е съответно 4,57 дела и 4,05 дела.

Средната месечна натовареност на един съдия и действителната такава за 2017 г. и 2016 г. съвпадат и са съответно:

- 2017 г. - средна месечна натовареност на един съдия спрямо делата за разглеждане - 3,09 бр. дела, а спрямо свършените дела 2,84 бр. дела
- 2016 г. - средна месечна натовареност на един съдия спрямо делата за разглеждане – 2,98 бр. дела, а спрямо свършените дела 2,77 бр. дела.

Данните за средната натовареност съдиите от Апелативен специализиран наказателен съд съгласно системата за изчисляване на натовареността на съдиите /СИНС/ са следните:

- средна натовареност на един съдия по групи дела – 52,37 / при 41,25 за 2017 г. и 33,95 за 2016 г. /

- средна натовареност на един съдия с включени допълнителни дейности – 61,74 / при 50,86 за 2017 г. и 44,18 за 2016 г. /

От изложените данни е видно, че е налице устойчива тенденция на увеличаване на натовареността на съдиите през всяка следваща година, независимо от увеличаването на щатната численост.

Отново акцентирам, че механично съпоставяне на натовареността на съдиите в АСНС с тази на останалите апелативни райони в страната е неудачно, тъй като АСНС разглежда предимно дела с голяма фактическа и правна сложност, с голям брой подсъдими с много повдигнати обвинения, разпитват се множество свидетели и вещи лица.

В изпълнение на Решение на Министерски съвет № 139 от 23.02.2017 г., с което е одобрен План за действие за 2017 г. по препоръките от Доклада на Европейската комисия от 25.01.2017 г. в рамките на Механизма за сътрудничество и оценка, и с оглед мерки 20, 21, 22, 41, 42 и 43 от Плана и на основание чл. 114, ал. 1, т. 2 и т. 16 от ЗСВ, Върховният касационен съд на Република България одобри „Единен каталог на корупционните престъпления“. Каталогът включва два типа дела – „Същински корупционни престъпления“ и „Престъпления на длъжностни лица с вероятен корупционен мотив“.

От месец март 2017 г. и през цялата 2018 г. Апелативен специализиран наказателен съд изпраща ежемесечни справки до ВКС с информация за предстоящо разглеждане на делата /свързани с корупционни престъпления, както и на тези, свързани с организирана престъпност/, данни за лицата, срещу които се води наказателното производство, тяхното качество, правната квалификация на деянието и крайния резултат.

През месец ноември 2018 година беше публикуван докладът на Европейската комисия, изготвен на 13.11.2018г., в гр. Страсбург, Република Франция, относно напредъка на България по механизма за сътрудничество и оценка. В доклада се представя напредъкът, който е постигнат след отправянето на препоръките от Европейската комисия от месец ноември 2017 г., за да се преодолеят слабостите на съдебната реформа в борбата срещу корупцията и организираната престъпност. Според доклада на Европейската комисия от месец ноември 2017 г., специализираните институции, в това число и Апелативният специализиран наказателен съд, създадени през 2012г., са започнали да постигат съгласувани резултати, що се отнася до влезлите в сила присъди по дела за организирана престъпност. И в предишните доклади бе признат постигнатия напредък по отношение на

организираната престъпност в България, като се отчитат постигнатите трайни резултати в работата на специализирания съд и специализираната прокуратура в тази област. С оглед на гореизложеното мониторингът по шести показател за организираната престъпност е временно прекратен. Като ключов проблем в Доклада е идентифицирана липсата на последователни резултати в България, що се отнася до присъди по дела за корупция по високите етажи на властта.

Въпросът за наказателните производства с предмет тероризъм не е стоял във фокуса на изследване на мониторинга на Европейската комисия, но с оглед обсъждане на дейността на АСНС и СНС и в третото направление от възложената им от закона компетентност за разглеждане на дела с предмет престъпления по Глава Първа от НК, следва да бъде отбелязано, че през февруари 2018 г. влезе в сила и първата по рода си присъда, постановена от Специализирания наказателен съд по НОХД №3412/2017 г., 11-ти състав, и проверена по реда на въззивния контрол от Апелативния наказателен съд по ВНОХД №229/2017 г., с която подсъдимият е признат за виновен в извършването на престъпление по чл.108А, ал.4 от НК и му е наложено наказание „лишаване от свобода“, което следва ефективно да изтърпи. Предвид обстоятелството, че това престъпление е въведено в Наказателния кодекс с изменение с ДВ бр.74 от 26.09.2015 г. по приложението на същия липсва каквато и да било съдебна практика, а такава се създава от специализираните институции.

III. ПРОВЕРКИ НА ДЕЙНОСТТА НА АСНС

През периода 01.01.2018 г. - 31.12.2018 г. в Апелативен специализиран наказателен съд са извършвани следните проверки:

1. Комплексна планова проверка и тематична проверка „Анализ на причините за постановяване на оправдателни присъди за извършени от съдии, прокурори и следователи и лица, заемащи висши държавни длъжности, съгласно чл.2 т.1 – 38 ЗПИЛЗВДДД (отм.), корупционни престъпления, утвърдени със Заповед №ЛС-726/18.03.2014г. на Главния Прокурор, изменен и допълнен със Заповед № РД-04-279/02.10.2017г.“, възложени със Заповед № ПП-01-47/30.10.2018г. на Главния инспектор на Инспектората към Висш съдебен съвет.

Проверката беше извършена в периода от 05.11.2018г. до 16.11.2018г. от инспектор Мария Нейкова и експерти Светлана Василева и Олег Велинов.

Проверката обхваща периода от 01.01.2016 г. до 01.03.2017 г. и беше със следните задачи:

„- времеви стандарти за администрирането на отделните видове дела, срочност на разгледаните дела и срокове за изготвяне на решенията, определенията и мотивите към постановените присъди.

- върнати за доразследване дела – причини и основания, както и спрени наказателни дела.

- изпълнение на присъдите, срокове и причини за евентуално просрочване.

- общи данни за постъпилите и решени дела от всеки съдия; оправдателни присъди.

- общ контрол – извършени ревизии от Апелативен съд; предложения за изменение на бъдещи съмнение и водещи до противоречиво приложение текстове на отделни норми, както и до противоречива съдебна практика.“

В изготвеният Акт за резултатите от извършената проверка изх. № ПП-01-47/14.12.2018г. е констатирано, че в Апелативен специализиран наказателен съд е създадена добра организация на административната дейност. Процесът на обслужване на гражданите е максимално оптимизиран. Осигурена е откритост, достъпност и прозрачност на действията на съда.

Установено е нарушение по прилагането на принципа на случайния подбор, извършван чрез електронно разпределение, в съответствие с чл.9 от ЗСВ, на въззивните дела, образувани по чл.64, ал.7 и чл.65, ал.8 от НПК в периода 01.01.2016 г. до 01.03.2017 г. Това обстоятелство е констатирано и в извършена от ИВСС проверка на основание чл. 54, ал. 1 от ЗСВ в периода от 07.03.2017 г. до 15.03.2017 г. По останалите дела за проверявания период разпределението на делата е извършвано съгласно чл. 9, ал. 1 от Закона за съдебната власт, съобразно поредността на постъпването им, по материя и видове дела.

В тази връзка следва да се отбележи, че след встъпването си в длъжност, изработих проект на нови Вътрешни правила за случайно разпределение на делата, които бяха представени за обсъждане и приети от Общото събрание на съдиите в АСНС.

Във връзка с организацията на деловодната дейност, проверяващият екип е констатирал, че деловодните книги са по утвърден образец и се

водят съгласно изискванията на ПАС. Няма установени пропуски при попълването им, но са констатирани несъответствия /неточности между нанесената информация по образуването, движението и приключването на наказателните дела в деловодните книги и тази, посочена в Автоматизираната система за управление на делата (АСУД). Допуснатите неточности се установиха в малък брой от делата и е направена препоръка деловодството и съдебните секретари, да бъдат отговорни и прецизни във връзка с отразяване на информацията по движението на делата в автоматизираната система за управление на делата.

Сочи се, че постъпващите в съда книжа по наказателни дела се вписват, обработват, подготвят за доклад и се докладват своевременно и с необходимата прецизност. Спазва се изискването за прилагане на протокол от проведеното разпределение по делата. Съдебните протоколи по делата се изготвят от съдебните секретари, съобразно изискванията на процесуалните закони, в тридневен срок след съдебното заседание. Установено е, че този срок не е спазен по част от делата, като причините за това са: големият брой обвиняеми/подсъдими лица, защитници, свидетели и експерти по делата и съответно големите обеми на съдебните протоколи.

Изпращането на преписи от решенията, от жалби на страните и от протести, както и изпращането на делата на по-горна инстанция е извършвано своевременно.

Общата оценка на дейността по организацията на образуване, движение и приключване на делата е много добра. Подготвителните действия за разглеждането на делото в съдебно заседание се извършват от определените докладчици своевременно и с необходимата задълбоченост. Делата са насрочвани в рамките на сроковете предвидени в чл.252, ал.1 и ал.2 от НПК. Без разрешение на председателя на съда в тримесечен срок от образуването им са насрочени само 2 дела, а извън тримесечния срок - също само 2 дела. При отлагане на дела, насрочването е ставало в рамките на срока предвиден в чл.271, ал.10 от НПК. За целия проверяван период има само седем дела с по едно отложено съдебно заседание в рамките на 20 дни извън законоустановения срок .

Констатирано е, че постигнатото съотношение между разгледани и свършени дела през всяка от проверените години е много добро.

По проверените дела не е констатирано безпричинно отлагане и забавяне на производството. Посочено е, че най-често срещаната причина за отлагане на делата е предимно фактическата им сложност, големият брой подсъдими лица, събиране на множество доказателства, съдебни

експертизи, както и разпити на голям брой свидетели. Съдиите са използвали предоставените им от процесуалния закон способности за дисциплиниране на участниците в процеса и това се е отразило благоприятно на продължителността на производствата.

По отношение спазване на предвидените в процесуалния закон срокове за изготвяне и предаване на съдебните актове, установените просрочия в Апелативния специализиран наказателен съд са малко на брой. Проверващият екип е отбелязал, че в тази връзка, трябва да се отчете фактическата и правна сложност на делата, подсъдни на Апелативния специализиран наказателен съд, както и фактът, че за целия проверяван период само по 4 дела съдебните актове са изготвени със закъснение над 3 месеца. При останалите съдебни актове, изготвени извън срока, закъсненията са от 1 до 3 месеца.

По показател „качество на съдебните актове” проверката е установила, че съдиите в Апелативния специализиран наказателен съд са постигнали много добър общ резултат като качество на съдебните актове по отделните видове наказателни дела за 2017 г., спрямо предходната 2016 г.

2. Проверка, възложена със Заповед № 2807 от 28.11.2018 г. на Председателя на Върховния касационен съд, извършена на осн. чл. 114, ал. 1, т. 1, т. 2, и т. 9 от Закона за съдебната власт, със задача да установи:

- броя на образуваните въззивни наказателни частни дела с подсъдими Десислава Иванчева и Биляна Петрова,
- администрирането на сезиращите документи по делата от първоинстанционния съд,
- постъпването им в Апелативния специализиран наказателен съд (АСНС),
- регистрирането им и образуването на делата,
- изборът на съдия-докладчик и на членовете на съдебните състави и
- сроковете за произнасяне.

Проверката е възложена на комисия в състав:

Галина Захарова - заместник председател на ВКС и ръководител на Наказателна колегия,

Капка Костова - председател на I НО и

Галина Тонева - съдия във II НО.

Проверката е извършена на 29.11.2018г. и комисията е направила следните препоръки:

„Комисията счита, че констатираните нарушения по в. н. ч. д. №

522/2018 г. представляват инцидентен случай на неправилна съдебна практика. Не може да се направи обоснован извод за сериозен системен незаконосъобразен подход при образуването и администрирането по производствата, постановени по реда на чл. 270, ал. 1 от НПК по искания за промяна на изпълнявани по отношение на подсъдими лица мерки за неотклонение. В тази насока следва да се има предвид ограниченият брой проверени наказателни частни дела, както и обстоятелството, че съдебната практика по прилагане на чл. 343 от НПК в хипотезата на упражняване на правомощията по спиране от въззивната инстанция е крайно оскъдна. Ето защо на съдилищата следва да се укаже стриктно да спазват актуалното законодателство - нормите на НПК и Правилника за администрацията на съдилищата - при образуване и администриране на делата. Те не са самоцелни, а представляват гаранция за ефективно правосъдие.“

След запознаване на съдиите от АСНС с доклада от извършената проверка, до съдиите от Върховен касационен съд и до членовете на Съдийската колегия на Висш съдебен съвет е изпратено становище, изразяващо несъгласие с три от направените констатации:

- че в определението си по ВНЧД № 406/2018 г. въззивният съд не е отговорил на искането на процесуалния представител на Десислава Иванчева за разглеждане на делото в открито съдебно заседание;

- че ВНЧД № 522/2018 г. на АСНС е било образувано ненадлежно пред въззивната инстанция, въз основа на особено искане по чл. 343 от НПК за спиране на изпълнението на определението на СНС за изменение на мерките на подсъдимите Иванчева и Петрова в по-леки;

- че произнасянето на въззивната инстанция по особеното искане за спиране, предпоставя изтичане на 7-дневен срок от момента на връчване на искането на насрещните страни.

IV. ИНФОРМАЦИОННО И МАТЕРИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

Информационното и материалното осигуряване на АСНС са изключително важни за цялостното изпълнение на конкретните функции и задачи на съда.

През настоящия отчетен период ръководството на съда насочи усилията си към идентифициране на нуждите от допълнително информационно осигуряване на процеса на работа, доразвиване на политиките за използването на компютърното оборудване и достъпа до него, достъп до информацията, защита и съхраняване на информацията.

С решение на Висшия съдебен съвет (Протокол № 28 от заседание на комисия „Професионална квалификация и информационни технологии“ към Пленума на ВСС, проведено на 01.11.2017 г.) и в изпълнение на разпоредбите на чл. 64 от ЗСВ от 05.11.2017 г. беше преустановено публикуването в интернет страницата на АСНС и в ЦУБИПСА на съдебни актове по наказателни дела, с които е наложено ефективно изтърпяване на наказания „лишаване от свобода“. В следствие на това към предвидения организационен ред за заличаване и публикуване на съдебните актове на АСНС беше въведена допълнителна практика, а именно всеки един акт, подлежащ на публикуване, да бъде проверяван съобразно указанията на ВСС.

Съдът разполага само с една съдебна зала, която е крайно недостатъчна за провеждане на съдебни заседания предвид отчетеният по-горе нараснал брой дела, респективно и брой съдебни заседания. В дните, в които се разглеждат въззивни мерки има по над 10 дела и се налага разпределянето им в две или три съдебни зали, поради голямата продължителност на процесите. В голям процент от случаите, обаче големият брой съдебни заседания в СНС не позволява използването на съдебните зали на първоинстанционния съд и се налага да бъде използвано помещение, което не е пригодено за съдебна зала. Същото се намира на третия етаж на сградата в съдийския коридор на АСНС, с размер около 15 кв.м., което затруднява провеждането на съдебни заседания там поради големия брой страни по делата, разглеждани от съда, необходимостта от осигуряване на допълнителен брой служители от ГД „Охрана“, осигуряващи сигурността на периметъра, както и невъзможността по време на заседанията да присъстват граждани и представители на медиите.

Наред с това следва да бъде взет предвид и фактът, че към момента в АСНС има пет въззивни съдебни състава, насрочващи съдебните си заседания, съобразно предварително изготвен график. В заседателните дни на всеки от съставите се насрочват по три и повече съдебни заседания по въззивни общ характер дела и увеличаването на броя съдебни зали ще даде възможност за нормално протичане на работния процес, тъй като към настоящия момент се налага съставите да съобразяват насрочването на дела с ангажираността на единствената зала на АСНС, поради което същите се насрочват и отлагат за след три месеца.

В началото на 2019 г. Държавната комисия по сигурността на информацията освободи останалата част от имота – публична държавна собственост, находящ се в гр. София, ул. „Черковна“ № 90 и освободените

помещения ще бъдат разпределени между Апелативен специализиран наказателен съд, Специализиран наказателен съд, Апелативна специализирана прокуратура и Специализирана прокуратура, което ще реши отчасти необходимостта от допълнителни помещения – съдебни зали, кабинети и деловодства.

V. ОБОБЩЕН АНАЛИЗ НА РАБОТАТА НА СПЕЦИАЛИЗИРАН НАКАЗАТЕЛЕН СЪД

Апелативен специализиран наказателен съд съгл. чл. 107а, ал.1 ЗСВ е въззивен съд на Специализирания наказателен съд.

Подробно дейността на Специализирания наказателен съд е обсъдена в годишния доклад на председателя на съда, в който се съдържа пълна информация за неговата дейност. В настоящия доклад са посочени най-важните показатели за дейността на СНС, даващи възможност за анализ и оценка на правораздавателната дейност.

Към 31.12.2018 г. щатната численост на съда е 21 съдии, и 50 съдебни служители. Заети са 19 щатни бройки за съдии и всички щатни бройки за съдебни служители. На местата на незаетите бройки за съдии, със заповед на председателя на АСНС, бяха командировани двама съдии.

През 2018 год. в СНС са постъпили и са образувани общо 7778 дела, при 6957 дела за 2017 г. или увеличението е с 11,80 %.

От постъпилите през 2018 год. дела, по отделни видове дела цифрите сочат следното:

- постъпили НОХ дела - 197 броя /204 бр. за 2017 г./, като най-голям брой от тях са делата по Глава десета от НК, каквато е и основната специализация на съда.

- постъпили НЧ дела – 7 580 броя /6 753 бр. за 2017 г./, от които най-голям дял 3 411 са делата по ЗСРС. До увеличение на внесените за разглеждане искания за прилагане на специални разузнавателни средства допринесе и обстоятелството, че Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобито имущество, която бе създадена със Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на противозаконно придобито имущество /обн.ДВ бр.7 от 19.01.2018 г./, започна да функционира от януари месец 2018 г. Съгласно чл.13, ал.1, т.7 от Закона за специалните разузнавателни средства, дирекцията по чл.16, ал.2 от ЗПКОНПИ има право да иска използването на специални разузнавателни средства.

- постъпили НАХ дела - 1 брой.

Средната натовареност на един съдия от Специализирания наказателен съд досежно разглежданите от същия дела през отчетната 2018 г. е 34,88 броя дела на месец /32,71 броя през 2017 год./, а досежно свършените дела – 34,18 броя дела на месец /31,91 броя през 2017 година/. Вземайки предвид и фактическата и правна сложност на разглежданите дела, тези цифри показват, че съдиите от СНС се нареждат сред най – натоварените от съдилищата на окръжно ниво в държавата ни.

През 2018 година съдиите в СНС са приключили 97,98 % - 7 792 броя от разглежданите дела. Останали са несвършени 2,02 % - 161 броя дела.

Статистиката по видове на решените дела с акт по същество общо за всички съдии от СНС е както следва:

- НОХД – 143 броя /130 броя през 2017 год./, от които
- решените с присъда – 58 броя /43 броя през 2017 год./;
- решените със споразумение в съдебна фаза 70 броя /38 броя през 2017 год.

- решени със споразумение от досъдебна фаза 15 броя /49 броя през 2017 година/;

- общо приключили със споразумение 85 броя /87 броя през 2017 год./.

- ЧНД – 7 592 броя /6 753 броя през 2017 год./, от които
- разпити на свидетели или обвиняеми пред съдия – 483 броя /430 броя през 2017 год./;

- мерки по чл.64 НПК - 104 броя /76 броя за 2017г./;

- мерки по чл. 65 НПК - 313 броя /216 броя за 2017г./

- кумулации – 49 броя /34 броя през 2017 година/

- реабилитации – 6 броя /4 броя през 2017 година/

- дела по ЗСРС – 3411 броя /3044 броя през 2017 година/

- други дела в закрито съдебно заседание от досъдебно производство – 3 226 броя /2 949 броя през 2017 година/, от които:

▪ 2 967 броя по чл. 161, чл. 164 и чл. 165 НПК;

▪ 7 броя по чл. 368 НПК;

▪ 52 броя по чл. 61, ал. 3 НПК;

▪ 9 броя по чл. 243 НПК;

▪ 55 броя по чл. 68 НПК;

▪ 49 броя по чл. 68 ЗМВР;

▪ 10 броя по чл. 72 НПК

▪ 6 броя по чл. 69 НПК

▪ 71 броя други дела.

През 2018 година резултатите от инстанционния контрол по

отношение на постановени присъди, сочат следното:

- 3 бр. потвърдени присъди,
- 3 бр. отменени присъди и
- 10 бр. изменени присъди.

Анализът на причините за отмяна на присъдите и връщане на делата за ново разглеждане показва, че във всички случаи основание за това са допуснати съществени нарушения на процесуалните правила. Конкретно, две присъди са отменени поради липса на мотиви, а 1 присъда е отменена поради незаконен състав – порок, настъпил на две самостоятелни основания: неспазване принципа за неизменност на състава на съда по чл. 258, ал. 1 от НПК и нарушаване на забраната по чл. 29, ал. 1, т. 1, б. „б“ от НПК.

В процентно съотношение най – много са изменените присъди – 62,5 % от общия брой преминали инстанционни проверки. Значителният дял изменени присъди сочи, че въззивният съд не подхожда формално, а пристъпва към разглеждане на делата задълбочено и полага всички възможни усилия за разкриване на обективната истина и за саниране на констатирани пропуски и грешки. Доказателство за този извод е и обстоятелството, че по почти всички въззивни наказателни общ характер дела се провежда въззивно съдебно следствие, по служебна инициатива на съда или по искане на страните. Присъдите се отменят по изключение и само при отсъствие на процесуална възможност за коригиране на допуснатата неправилност. Целта е да се осигури качествено и своевременно приключване на делата.

От обжалваните 13 броя кумулации – 5 са потвърдени, 4 изменени, 2 отменени и 2 дела са висящи пред АСНС.

От обжалваните 304 броя частни наказателни дела 216 бр. са потвърдени, 38 броя са изменени и 50 броя отменени.

През 2018 година беше извършена една проверка от АСНС на СНС за спазване на процесуалните срокове по чл. 411д, ал. 2 НПК, чл. 271 НПК, ал.10 от НПК, чл. 308 НПК и чл.243 от НПК, както и по спазване изискванията на Правилника за администрацията в съдилищата при обявяване на съдебните актове в деловодните книги.

При проверката е констатирано, че през проверявания период няма допуснати съществени пропуски в работата на Специализирания наказателен съд като цяло. Сочи се още, че от данните се извежда устойчива тенденция по спазване на сроковете по чл.411д, ал.2 от НПК и чл.382, ал.2 от НПК. Делата се насрочват преобладаващо в рамките на

предписаните срокове. Срокът по чл.271, ал.10 от НПК за насрочване на съдебните заседания също преимуществено се спазва. За констатираните отклонения от този срок е посочено, че представляват изключения и обичайно се дължат на причини, за които съдът не може да бъде упрекнат, като например използване на инструменти за призоваване, изискващи продължително време. В доклада се дава положителна оценка на практиката на съдиите в Специализирания наказателен съд да определят резервни дати за провеждане на съдебни заседания по делата. Отчетено е, че като цяло се спазват процесуалните срокове при изготвяне на мотивите към присъдите, като в много малък брой случаи са изготвяни с известно забавяне, което се дължи най-вече на големия обем на делата и тяхната изключителна фактическа и правна сложност.

Правораздавателната дейност на двете съдебни институции – Специализиран наказателен съд и Апелативен специализиран наказателен съд през 2018 година протече нормално като се разглеждаха постъпилите дела съобразно нормите на НПК. От изготвените справки за движението на делата в Апелативен специализиран наказателен съд и Специализиран наказателен съд може да се направи извод, че през отчетната година двете институции са работили при голяма натовареност, но с необходимата отговорност и професионализъм, за което говорят показателите за срочно и качествено решаване на делата.

За подобряване организацията на работа на специализираните съдилища съществено значение има осигуряването на допълнителни работни помещения – съдебни зали, деловодства и кабинети, за което се полагат необходимите усилия от ръководството на АСНС.

**ГЕОРГИ УШЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА АПЕЛАТИВЕН
СПЕЦИАЛИЗИРАН
НАКАЗАТЕЛЕН СЪД**